

Бхагавад-Гита

Глава 9

भगवद्गीता। नवमोऽध्यायः

राजविद्याराजगुह्ययोगः

guhya - скрывааемый, тайный; *n* тайна, секрет;

श्रीभगवानुवाच

इदं तु ते गुह्यतमं प्रवक्ष्याम्यनसूयवे ।

ज्ञानं विज्ञानसहितं यज्ज्ञात्वा मोक्षयसे ऽशुभात् ॥ १ ॥

anasūya, anasūyu - незлобивый, независтливый, безропотный;

राजविद्या राजगुह्यं पवित्रमिदमुत्तमम् ।

प्रत्यक्षावगमं धर्म्यं सुसुखं कर्तुमव्ययम् ॥ २ ॥

pratyakṣa - видимый, доступный чувствам, очевидный;

अश्रद्धानाः पुरुषा धर्मस्यास्य परंतप ।

अप्राप्य मां निवर्तन्ते मृत्युसंसारवर्त्मनि ॥ ३ ॥

śrad̥dhā III U. - верить;

मया ततमिदं सर्वं जगदव्यक्तमूर्तिना ।

मत्स्थानि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः ॥ ४ ॥

न च मत्स्थानि भूतानि पश्य मे योगमैश्वरम् ।

भूतभृन्न च भूतस्थो ममात्मा भूतभावनः ॥ ५ ॥

aiśvara - величественный, властительный;

bhāvana - порождающий, проявляющий, дающий бытие; *m* - творец, создатель;

यथाकाशस्थितो नित्यं वायुः सर्वत्रगो महान् ।

तथा सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय ॥ ६ ॥

upa√dhar I U. caus. - держать, понимать, постигать, размышлять;

सर्वभूतानि कौन्तेय प्रकृतिं यान्ति मामिकाम् ।

कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहम् ॥ ७ ॥

māmika - мой;

प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः ।

भूतग्राममिमं कृत्स्नमवशं प्रकृतेर्वशात् ॥ ८ ॥

ava√ṣṭambh (ava√stambh) V P., IX. P. - останавливать, задерживать, устанавливать;

न च मां तानि कर्माणि निबध्नन्ति धनंजय ।

उदासीनवदासीनमसक्तं तेषु कर्मसु ॥ ९ ॥

udāsīna - непричастный, равнодушный, безразличный, нейтральный;

मयाध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरम् ।

हेतुनानेन कौन्तेय जगद्विपरिवर्तते ॥ १० ॥

adhyakṣa - смотрящий, *m* очевидец, смотритель, надзиратель;

अवजानन्ति मां मूढा मानुषीं तनुमाश्रितम् ।

परं भावमजानन्तो मम भूतमहेश्वरम् ॥ ११ ॥

āśri I U. - прибегать к помощи к.-л., отправляться, опираться, выбирать; *pass.* искать себе убежища, предаваться, находиться;

मोघाशा मोघकर्माणो मोघज्ञाना विचेतसः ।

राक्षसीमासुरीं चैव प्रकृतिं मोहिनीं श्रिताः ॥ १२ ॥

mogha - напрасный, бесполезный;

√śri (I U. śrayati/śrayate; p.p. śrita) - прилипнуть; прислоняться; прибегать к ч.-л., зависеть от ч.-л.; обращаться за помощью или защитой к ч.-л.;

महात्मानस्तु मां पार्थ दैवीं प्रकृतिमाश्रिताः ।

भजन्त्यनन्यमनसो ज्ञात्वा भूतादिमव्ययम् ॥ १३ ॥

सततं कीर्तयन्तो मां यतन्तश्च दृढव्रताः ।

नमस्यन्तश्च मां भक्त्या नित्ययुक्ता उपासते ॥ १४ ॥

√kīrtaya (den. P. om kīrti, p.p. kīrtita) - восхвалять, упоминать, называть, считать;

ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये यजन्तो मामुपासते ।

एकत्वेन पृथक्त्वेन बहुधा विश्वतोमुखम् ॥ १५ ॥

अहं क्रतुरहं यज्ञः स्वधाहमहमौषधम् ।

मन्त्रो ऽहमहमेवाज्यमहमग्निरहं हुतम् ॥ १६ ॥

kratu *m* – воля, намерение, желание; жертвенная церемония, ритуал;

svadhā *f* - подношение, пожертвование, жертвоприношение; ритуальная еда для духов и предков;

ājya *n* - жертвенное масло;

पिताहमस्य जगतो माता धाता पितामहः ।

वेद्यं पवित्रमोङ्कार ऋक्साम यजुरेव च ॥ १७ ॥

pavitra - чистый, невинный; *n* предмет для очищения (например, цедилка);

गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी निवासः शरणं सुहृत् ।

प्रभवः प्रलयः स्थानं निधानं बीजमव्ययम् ॥ १८ ॥

nivāsa *m* - пребывание, жилище, место жительства;

nidhāna *n* - хранение, запас; склад, хранилище; сокровище, клад;

तपाम्यहमहं वर्षं निगृह्णाम्युत्सृजामि च ।

अमृतं चैव मृत्युश्च सदसच्चाहमर्जुन ॥ १९ ॥

ni√grah IX U. - держать, удерживать, сдерживать, обуздывать;

त्रैविद्या मां सोमपाः पूतपापा यज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गातिं प्रार्थयन्ते ।

ते पुण्यमासाद्य सुरेन्द्रलोकमश्नन्ति दिव्यान्दिवि देवभोगान् ॥ २० ॥

ते तं भुक्त्वा स्वर्गलोकं विशालं क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं विशन्ति ।

एवं त्रयीधर्ममनुप्रपन्ना गतागतं कामकामा लभन्ते ॥ २१ ॥

trayī f - совокупность трех предметов, триада (*три Веды, три бога и т.д.*);
anu-pra-√pad I Ā. - следовать;

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते ।

तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥ २२ ॥

pari-upās (pari-upa√ās) II Ā. - сидеть вокруг, окружать; участвовать в ч.-л., прислуживать; почитать;
abhiyukta (p.p. *om abhi√yuj*) - посвящающий себя, преданный, сведущий в ч.-л.;
kṣema - спокойный, обеспеченный; *m* спокойствие, безопасность;

ये ऽप्यन्यदेवताभक्ता यजन्ते श्रद्धयान्विताः ।

ते ऽपि मामेव कौन्तेय यजन्त्यविधिपूर्वकम् ॥ २३ ॥

pūrvaka - прежний, предшествующий; *m* предок: *Acc. adv.* - после, среди, в соответствии с ч.-л.;

अहं हि सर्वयज्ञानां भोक्ता च प्रभुरेव च ।

न तु मामभिजानन्ति तत्त्वेनातश्च्यवन्ति ते ॥ २४ ॥

tattvena *adv.* - действительно, истинно;

यान्ति देवव्रता देवान्पितृन्यान्ति पितृव्रताः ।

भूतानि यान्ति भूतेज्या यान्ति मद्याजिनो ऽपि माम् ॥ २५ ॥

ijyā f - жертва, пожертвование;

पत्रं पुष्पं फलं तोयं यो मे भक्त्या प्रयच्छति ।

तदहं भक्त्युपहतमश्नामि प्रयतात्मनः ॥ २६ ॥

upa√har I U. - приносить;

यत्करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।

यत्तपस्यसि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥ २७ ॥

agraha - передача, вручение, поручение;

शुभाशुभफलैरेवं मोक्ष्यसे कर्मबन्धनैः ।

संन्यासयोगयुक्तात्मा विमुक्तो मामुपैष्यसि ॥ २८ ॥

समो ऽहं सर्वभूतेषु न मे द्वेष्यो ऽस्ति न प्रियः ।

ये भजन्ति तु मां भक्त्या मयि ते तेषु चाप्यहम् ॥ २९ ॥

अपि चेत्सुदुराचारो भजते मामनन्यभाक् ।

साधुरेव स मन्तव्यः सम्यग्व्यवसितो हि सः ॥ ३० ॥

durācāra - злой, грешный, плохо себя ведущий;

vy-ava√sā (vi-ava√sā или vi-ava√so IV P. vyavasyati, p.p. vyavasita) - предпринимать, решаться, хотеть;

क्षिप्रं भवति धर्मात्मा शश्वच्छान्तिं निगच्छति ।

कौन्तेय प्रतिजानीहि न मे भक्तः प्रणश्यति ॥ ३१ ॥

śaśvant - постоянный, непрерывный, вечный;

ni√gam I P. – входить, поселяться, испытывать, становиться;

मां हि पार्थ व्यपाश्रित्य ये ऽपि स्युः पापयोनयः ।

स्त्रियो वैश्यास्तथा शूद्रास्ते ऽपि यान्ति परां गतिम् ॥ ३२ ॥

किं पुनर्ब्राह्मणाः पुण्या भक्ता राजर्षयस्तथा ।

अनित्यमसुखं लोकमिमं प्राप्य भजस्व माम् ॥ ३३ ॥

kiṃ punar - но, напротив, тем более;

मन्मना भव मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु ।

मामेवैष्यसि युक्तवैवमात्मानं मत्परायणः ॥ ३४ ॥

parāyaṇa n - главная, высшая цель; -parāyaṇa посвящающий все свои силы.